

Konstnären syr ihop karriären med bok

Berit Lundqvist har ansvarat för Västerås stifts textilateljé i 33 år. Hennes konstnärskap och ateljéns betydelse skildras i en ny bok: *Värda att värda*.

Berit Lundqvist har arbetat med textilt hantverk hela sitt yrkesliv. Det är drygt 33 år sedan hon kom till Västerås stifts ateljé. Nu är det dags att gå i pension. Men hon kommer inte sluta arbeta med textilier.

– Jag har alltid hållit på med hantverk. Jag var den som satt kvar i syslöjden för att göra färdigt. Och så hade jag turen att få jobba med det hela mitt yrkesliv.

En drivkraft har varit att lära sig så mycket som möjligt.

– Jag har tyckt det varit så roligt att resa ut i stiftets alla vackra, härliga kyrkor och få träffa kyrkvårdar, vaktmästare och alla andra för att tala om det område jag brinner för. Ofta vet de inte själva vilka skatter de har och att de måste ta hand om dem. Vi har textilier från 1400-talet i flera av stiftets kyrkor och har de bevarats i 500–600 år så ska de kunna finnas kvar många år till, menar Berit Lundqvist.

Det har blivit mycket rådgivning och utbildning genom åren.

HON HAR formgivit och tillverkat mängder av stolar, bärtäcken, altardukar mässhakar och annat.

Berit Lundqvist är textilkonsulent i Västerås stift. I sitt arbete besöker hon kyrkor och ger råd om hur man ska ta hand om sina kyrkliga textilier.

FOTO: LARS RINDESKOG

– Stolorna är det som används mest och slits mest. Jag är inte konservator, så när det är äldre textilier så måste det skickas till textilkonservator. Men jag har tvättat och lagat några av de textilier som jag själv har gjort. Sedan tillverkat nytt till församlingar på beställning. När jag började 1989 ville alla församlingar ha alla textilier i alla kyrkoårets färger. Jag

fick komplettera och tillverka för att passa det som redan fanns. Jag ritade mönster, vävde tygerna, broderade och sydde.

BERIT LUNDQVIST har gjort fler än 300 olika textilier under sina år i ateljén, och då räknar hon bara färgade textilier, inte altardukar och skyddstyg. Hon har tillverkat två biskopskåpor och formgivit

mönster åt församlingar som vill göra egna textilier.

– Jag får inte heller glömma 65 lekskåp med kläder i barnstorlek, lägger hon till. På senare år har de tagit mycket tid.

Och alla kyrkornas inventarieförteckningar i Sacer.

– Nu finns digitala förteckningar där jag fotograferat och mätt upp textilier, nyare och äldre.

Vad ska du göra nu, när du blir pensionär?

– Jag fortsätter mitt eget konstnärskap. Jag har vävstol och material hemma. Nu har jag gjort kuddar av ylle som jag färgat själv. De är sydda i tekniken intarsia, där tygerna ligger kant i kant och skarvarna täcks med guldfärgade skinnremsor. Tekniken har funnits åtminstone sedan 1300-talet.

Även om jag frågar Berit Lundqvist många gånger, kan hon omöjligt välja ut någon av stiftets alla textilier som mer speciell än de andra.

– Varje textil har sin historia. I Silobergs kyrka, till exempel, finns väldigt gamla och vackra textilier. De fick ära av Stora Tuna när man köpte in nytt dit på 1800-talet.

Berit Lundqvist har varit i församlingars förråd, vindar och kyrktorn och inventerat. När hon berättar märks att hon gillar ordning och reda.

– Ibland möter jag församlingar som inte tar vara på sina inventarier. Textilier ligger om vartannat, det hänger tomma galgar som tar onödigt plats. Bårtäcken som åkt upp på väggen som dekoration, silkespapper ligger och skräpar. Jag blir glad när vi hjälps åt att skapa ordning och bra förvaring.

HANNA WALLSTEN

Bokens författare: Textilateljén har en unik historia

Pelle Söderbäck skildrar Västerås stifts textilateljés historia och Berit Lundqvists yrkesgörning i ny bok: "Värda att värda".

– Jag fick frågan från stiftsledningen i slutet av augusti. Så arbetet har varit intensivt, säger Pelle Söderbäck, tidigare kommunikations- och pressekreterare på Västerås stift.

Ateljén är unik, Västerås är det enda stift som har haft en professionell textilateljé som tillverkat textilier till församlingarna. Det enda stiftet som haft en anställd textilkonsulent.

– Berit är en stor del av ateljé-

ns historia. Men den är under hela dess 50-åriga existens driven av starka kvinnors engagemang, säger Pelle Söderbäck, som i slutet av augusti i år knappt kunde skilja bomull från ylle.

– Jag har lärt mig fruktansvärt mycket och fått en bättre känsla för hur viktiga textilierna är i våra kyrkor. Av tradition är det kvinnohantverk och det har därför kommit i skymundan. Vi har fastighetsförvaltare i alla stift och församlingar, men få som kan textil.

FOKUS i boken ligger på människorna som arbetat och engagemanget. Ett exempel är från Ryt-

FAKTA

Boken

- *Värda att värda – en bok om kyrkans textilier och om Västerås stifts textilateljé*, av Pelle Söderbäck. Ges ut av Västerås stift.
- Finns att beställa via webbshop: svenskakyrkan.se/vasterasstift/app/webshop

terne kyrka där Pelle Söderbäck träffade en grupp stolta kvinnor.

– De ville visa ett regnbågsbårtäcke. Hon som vävt var över 90 år. De sa stolt att "vi väver för framtiden". Och jag tror att deras regnbågstäcke kommer bli efterfrågat av många.

Med så många vackra textila konstverk blir naturligtvis bilderna ett viktigt inslag i *Värda att värda*. Magnus Aronson har tagit de flesta.

– Det är roligt att jobba med en klok och kompetent fotograf.

Åke Paulsson, Västerås stift, står för formgivning.

– Han är fantastiskt bra på det. Nu har han gjort sin vackras-

te bok hittills, konstaterar Pelle Söderbäck.

VAD SOM händer med ateljén när Berit Lundqvist lämnar är inte bestämt. Peter Åström, stiftsprost, hoppas att boken ska kunna bidra som beslutsunderlag.

– Ateljén kommer vi ta god tid på oss att fundera kring. Inte minst med tanke på att vi just nu gör en lokalförslagsplan även på stiftet. Själv tänker jag att alla som ska fatta beslut om ateljén behöver läsa boken först, nästan som ett utredningsunderlag, säger Peter Åström.

HANNA WALLSTEN

Logga in!

Du vet väl att du som prenumerant har ett inlogg på kyrkanstidning.se med tillgång till e-tidningen och alla låsta artiklar?

**Kyrkans
TIDNING**